

IN DIE DAGEN... Over de uitbeelding van het kerstverhaal, met speciale aandacht voor het werk van Gerard Héman; door Louis Goosen. SUN, Nijmegen, 1998. 96 p., f 24,50. ISBN 90-6168-644-x.

Wie tot voor kort zocht naar een gesystemiseerd overzicht van de ontwikkeling van de uitbeelding van het kersttafereel, kon daarvoor feitelijk alleen terecht in het boek van Hanna Egger, *Weihnachtsbilder im Wandel der Zeit* (Wien, 1978; zie de presentatie van dit boek door Jef Bulckens en Georges Verbrugge in *Verbum* 1987/6, p. 101 vv). Voor het Nederlandse taalgebied was een dergelijk overzichtswerk niet voorhanden, totdat uitgeverij SUN Nijmegen eind vorig jaar aan zijn reeks perfect uitgegeven kunstboeken het interessante boek *In die dagen* - geschreven door Louis Goosen - toevoegde. Van de hand van dezelfde auteur verschenen eerder de kwaliteitswerken *Van Afra tot Zeven slapers* (zie *Verbum* 1993/4-5), *Van Abraham tot Zacharia* en *Van Andreus tot Zacheüs* (zie *Verbum* 1992/8).

Drie persoonlijke ervaringen uit zijn verleden waren voor Goosen aanleiding dit boek te schrijven: zijn vader die destijds met een uit lindehout gesneden kerststal thuiskwam uit Zuid-Duitsland, de ontdekking van een geboorte-afbeelding in de Sint-Salviuskerk te Limbricht in 1979 en de kennismaking met een kersttriptiek van de Rotterdamse beeldhouwer Gerard Héman in 1997. Te vertellen over de ontwikkelingslijnen van de afbeeldingen van en rond Jezus' geboorte en deze ook in beeld te brengen, is het doel van dit boek. Goosen deelt daarvoor de geschiedenis in een aantal perioden in: de vroegste afbeeldingen van Jezus' geboorte (tot ongeveer 800), de ontwikkeling ervan in de Middeleeuwen en het christelijke Oosten (tot ongeveer 1500), de Nieuwe Tijd (o.a. Renaissance, Barok, Verlichting en Romantiek) en 'moderne' geboorte-afbeeldingen in de twintigste eeuw. Goosen besluit zijn boek met de presentatie van het werk van de eerder genoemde Gerard Héman, van wie hij vindt dat deze zich in de traditie beweegt als een boeiende verteller van een tijdloos verhaal, uitstekend op de hoogte van vele iconografische details, maar op eigentijdse wijze weergegeven. In nog geen honderd bladzijden is Goosen er op uitstekende wijze in geslaagd om een weliswaar beknopt, maar rijk en gevarieerd overzicht te geven van de iconografische ontwikkeling van het kerstverhaal, vanaf het allereerste begin in de Romeinse catacomben, op sarcofagen en fresco's tot aan Dick Bruna's sobere kerstvoorstelling in zijn boekje *Kerstmis*. Tekst en beeld (meer dan 100, waarvan verschillende in kleur) vormen een harmonieus geheel en aan de plaatsing van de afbeeldingen (met evenzovele verwijzingen in de tekst) is veel aandacht besteed, zodat je als lezer slechts minimaal heen en weer hoeft te bladeren. Gaandeweg maakt Goosen duidelijk, hoe de os en de ezel in de stal kwamen en (de ezel van) Bileam verdween, welke wisselende posities en emoties Jozef daar innam, de koningen en de herders een cultuur-afhankelijke outfit kregen, en sommige kerstafbeeldingen uitgroeiden tot uitgebreide kerstgroepen zoals de Franse santons en de Napolitaanse kerststal. Wie ooit de permanente kerststallententoonstelling in het Vlaamse *Krippana* heeft bezocht, zal met dubbel plezier van dit boek kunnen (na)genieten. En als kerstcadeautje kan het je als lezer ongetwijfeld enkele genoeglijke uren onder de kerstboom bezorgen.